

es saig

D'ALGAIDA

nº 24 desembre de 1982 Preu: 50 pts

ARRIBEN LES FESTES DE NADAL I AMB AQUESTA ESTAMPA TAN NADALENCA ES SAIG
VOL DESITJAR UNES BONES FESTES A TOTS ELS SEUS LECTORS I A TOTS ELS ALGAIDINS.
BONES FESTES PER A TOTHOM I QUE TENGUEM UN ANY DE SALUT I ALEGRIA.

Editorial

Es freqüent que en arribar cap d'any es faci un examen dels fets succeïts i una valoració, positiva o negativa, de l'evolució que s'ha produït. No és un mal costum; al revés, sempre és bo reflexionar i recapacitar un poc sobre les passes donades.

Entre els fets que al llarg de l'any han donat més material als informadors podríem citar el procés pels fets del 23-F amb unes sentències que no deixaren satisfet ningú i que encara no està tancat, el mundial de futbol amb un fracàs estrepitos de la nostra selecció i un espectacle més aviat pobre, les eleccions generals que marquen un canvi important dins el mapa polític de l'Estat i que obriren unes perspectives d'esperança que veurem si es confirmen, i la visita del Papa, les conseqüències de la qual estan per veure. Ara bé, aquests són els aconteixements més espectaculars, però els realment preocupants són els que deriven de la crisi social i econòmica que s'ha agreujat: més de dos milions d'aturats reconeguts oficialment, una inflació que no minva, una pèrdua continuada del poder adquisitiu dels treballadors, un terrorisme desestabilitzador i un llarg etcètera que ni tan sols podem enumerar.

Pel que fa a Algaida, des del nostre punt de vista molt personal, l'any no ha estat del tot negatiu. No s'han fet coses espectaculars, però s'ha anat treballant en molts de camps, s'ha millorat en certs aspectes, s'han iniciat coses que amb una continuïtat poden ésser importants, la crisi econòmica no ens ha afectat tan intensament com a altres indrets i fins i tot tenim la impressió -i molt que voldríem que la nostra impressió fos encertada i no el fruit dels nostres desitjos i esperances- d'una certa disminució de la tensió i de la radicalització de postures que, de totes formes, encara existeix i entre tots hauríem de reduir a fi d'aconseguir una millor convivència.

I ES SAIG? Hem anat fent camí amb l'ajuda i la comprensió de tots voltros. Pensam que hem millorat, hem hagut d'augmentar moderadament la nostra tirada, tenim més subscriptors i més lectors, i mantenim la nostra il·lusió i els nostres objectius. Hi ha projectes que no hem pogut dur endavant, però això no vol dir que els tenguem abandonats.

Si no recordam malament era el mestre Marià Aguiló qui tenia aquest lema: "Recorda lo passat, ordena lo present i proveeix l'esdevenidor". Aquest és un bon programa de feina que ES SAIG assumeix i per aquest camí tenim intenció de seguir.

MOVIMENT DEMOGRAFIC

HAN NASCUT:

- Mes d'octubre
- dia 3: Miquel Angel Janer Gelabert, fill d'Isabel
- dia 29: Teodor Salas Garcia, fill de Jordi i Càndida.
- dia 29: Maria Antònia Pizà Moragues, filla d'Alexandre i Catalina.
- Mes de novembre
- dia 10: Gaspar Roca Gelabert, fill d'Andreu i Margalida.
- dia 7: Mateu Isern Gelabert, fill de Pere i Magdalena
- dia 24: Joan Amengual Pou, fill de Macià i Coloma

HAN MORT:

- Mes de novembre
- dia 7: Sebastià Mayol Vicens, als 86 anys
- dia 24: Sebastiana Garrau Pujol, als 75 anys

E S S A I G

Bolletí de l'Obra Cultural
d'ALGALIDA

mensual D.L. P.M. 495-1980.

dirigeixen: Delfí Mulet

Francesc Antich

administra: Llorenç Oliver

fotografia: J. Balaguer

dibuixen: Jaume Falconer

Joan Valent

mecanografia: Mireia Mulet

col.laboren: Andreu Oliver

Pere Mulet

Jaume Balaguer

Antònia Ramis

Joan Trobat

Joan Mulet

Cat. Martorell

Xesc Oliver

Antoni Garau

Domicili: Rei, 1. ALGALIDA

ES SAIG només es responsabilitza de l'EDITORIAL.

Imprimeix Apóstol y Civilizador. PETRA.

Adjudicació de les obres dels camins de Son Roig i Darrera Ses Vinyes

A la sessió permanent de dia 11 de novembre es varen obrir les pliques de les ofertes dels contractistes per aquestes dues obres de pavimentació asfàltica. Recordem que el pressupost era el següent:

Camí de Son Roig	2.989.000 pts
Camí de Darrera Ses Vinyes	1.347.611
Total	4.336.611

Es presentaren quatre empreses amb les següents ofertes:

José Sans Fiol	4.192.000 pts. (amb una baixa de 144.611 pts)
MAN. S.A.	4.330.000 pts. (amb una baixa de 6.611 pts.)
Ferrer Gil	3.950.000 pts. (amb una baixa de 386.611 pts.)
BAYOPSA	4.441.226 pts (amb un augment sobre el pressupost de 104.615 pts)

Es va acordar adjudicar l'obra a l'empresa Ferrer Gil per 3.950.000 pts. El termini d'execució de les obres és de dos mesos comptant des de la firma del contracte. (El contracte es va firmar dia 19 de novembre).

Sol.licitud pel Pla d'Obres i Serveis

Es va acordar sol.licitar del Consell dins el Pla d'Obres i Serveis una subvenció per asfaltar el Camí Vell de Porreres. El pressupost d'aquesta obra és de 8.270.685 pessetes i l'ajuda que es demana és del 80% del cost total. Dins l'acord s'especifica que la part corresponent a contribucions especials no passarà del 50% del que pertotqui pagar a l'Ajuntament.

Ordenació de l'Arxiu Municipal

L'Ajuntament va sol.licitar del Consell una subvenció per ordenar l'Arxiu Municipal. El Consell a la seva reunió de dia 3 de novembre i a proposta de la Conselleria de Cultura i Educació va acordar concedir una subvenció per a la "conservació, reordenació, catalogació i modernització" del nostre Arxiu. L'Ajuntament es compromet a aportar les instal.lacions adequades.

m'han dit que diuen

Sa gent que va anar a sa confessió comunitària de finals d'octubre se queixava de que quasi no sentien en Toni, es rector. Se veu que qualcú li va dir a ell, perque es diumenge de davant l'esglèsia retronava. Aquest 'sord i tot el va sentir bé.

Un ciutadà (de Ciutat) que va anar a ca uns amics d'Algaida va veure ES SAIG i es va entretenir mirant-lo. Quan va acabar va dir que li havia agradat molt (no és propaganda, és cert que ho sentirem que ho va dir), però que creia que amb això des sopars feien un poc llarg, que no pot ser que n'hi hagi tants. S'algaidí el va convèncer de que no hi surten tots, que encara n'hi ha més, i aquell quedà amb sos cabells drets.

I és que no hi ha cap entitat, organisme, grup d'amics o agrupació que no acabin sopant amb molta freqüència. Es més moderat és ES SAIG (i n'hi ha de col.laboradors que se'n queixen), que no sopa quasi mai. L'Obra, que no n'era molt afectada, ara s'hi ha tirat de cap: un per preparar s'entrevista, un per celebrar els 10 anys, una Assemblea-sopar, un sopar-concurs (ja parlen de repetir-lo aviat, tant d'èxit va tenir), fogueró de Sant Honorat,... cada dia hi són. Un cossier, que hi era en es sopar-concurs, comentava que els cossiers tenen sa fama, però allà n'hi havia molts, però molts, de cossiers.

Que per cert, molt de xerrar de sopars, es cossiers, però res. Han d'anar a caçar, i quan es decidiran només trobaran plomes i ous nials. N'hi ha que ja parlen de canviar es mestre, a veure si sopen més.

Els qui han d'anar alerta són els padrins de sa Rectoria, perque hem sentit a dir que sa carn de colom és molt forta, no va bé pels qui tenen sa sang alta ni pels qui tenen mal barram.

Si l'any passat sa festa dels músics va esser "sonada", enguany encara ho ha estat més. Comentaris per tots els gusts, però tots favorables. Els bons aficionats deien que ara ja no hem de parlar de promeses, sinó de realitats, amb aquests jovenets. I s'actuació de dos d'aquests joves a Ciutat, en es Principal, l'endemà, acabà de demostrar-ho. Es músics més vells (amb anys, que no d'esperit) han sembrat una bona llavor. Sa festa des Principal no sabem com va acabar, però sa d'Algaida va acabar amb un bon dinar.

No vull parlar més de menjar. Però n'hi ha més. No ho creis? Idò mirau: un dissabte normal, de principis de mes, sentirem a dir que sopaven: els caçadors, es futbolistes, es des poc a poc, uns "quintos" i els talaieters. O tenc més bona orella del que me pensava, i los sent a tots, o encara n'hi ha més que no sabem.

¿Recordau que fa un parell de mesos sentirem a dir que es pineros trobaven que sa carretera "nova" amb gravilla no els acabava de fer? Idò tenien raó. Sinó demanau-ho a un parell de cotxes que han patinat, han sortit de sa carretera o han fet volta de campana. Diuen, es pineros, que s'eixamplada està molt bé, però es pis no va de cap manera. A veure si tornaran tenir raó, altra vegada, i aviat sortiran clots.

Però, seguint a Pina, de sa font si que n'estan ben satisfets. I diuen que en estar acabada del tot, encara quedarà molt millor, que se podran treure es capell.

Jo no sé si és que cada dia torn més sord o és que ningú en parla, però no sentim a dir res de ses properes eleccions municipals. I n'hi ha que troben que ja seria hora de començar a parlar-ne.

¡Vos heu donat compte de que tot es poble està ben il.luminat, es vespres? ¡I vos heu fixat que ara ningú en diu res, ni a favor ni en quantre? Un, que comentava això, deia que aviat sentirem llamps i pestes quan comensin a cobrar, devers s'Ajuntament. Aquest mateix deia que es nostro deu esser un dels Ajuntaments més rics de Mallorca, porque fa un grapat de mesos que s'enlluminat està acabat i encara no han fet més que parlar de cobrar, però duros n'han vists pocs. No s'haurien de queixar de que sa gent no paga, porque si no mos ho demanen, no hi anirem a pagar.

Però, ara que parlam de s'Ajuntament, vos diré que qualque vegada sentim coses favorables. Una que sentirem alabar s'altre dia va esser sa Biblioteca Municipal. Sembla que funciona (i això estranyava a aquest que en parlava): està oberta a ses hores indicades, hi va gent a cercar llibres, especialment joves estudiants. Això, deia aquest, és molt important, i suposava, aquest, que es mestres tenen part des mèrit. Va bé.

I un altre que en sentirem a favor de s'Ajuntament. I la vos direm: es Cementeri estava molt net i arreglat. Però un entès deia que enguany no havien "rentat sa cara" només, sembla que a la fi hauran eliminat s'humitat i s'embausament que cada vegada que plou hi havia.

Llàstima que encara se sentin comentaris negatius referents a s'administració. Perque n'hem tornat a sentir bastants de comentaris referents a si berenen molt, si van molt a Ciutat o no saben a on, si hi torna haver motos per damunt s'acera, si varen espenyar un pedrís de Plaça i ningú se'n va preocupar de cercar es culpable... N'hi ha que diuen que moltes coses s'arreglarien amb secretari, però a Algaida mos duren pòc es secretaris.

I de ses Normes Subsidiàries, què? in'heu tornat a sentir parlar? Jo no.

Es darrer divendres de novembre mos digueren que hi hagué Asamblea de caçadors. Un que hi era mos va dir que allà es va demostrar que lo que més hi ha són ganes de caçar, però d'arreglar ses coses i protegir sa caça, res. Un més mal intencionat va comentar que an es sopars de sa Junta solen esser més que els que hi havia a s'Assemblea. No sé si ho hem de creure. Resumint, que a s'Assemblea ningú quedà content, porque en sentirem un que té ca mè i trobava que tampoc li anava bé que si es cà agafa un conill li llevin es carnet per dos anys.

UN SORD

Cas Padrins

3.- AFICAT DINS EL VIURE DEL POBLE

Són unes reflexions dites en to menor, des de la petita experiència d'haver vist i escoltat una gent d'aquest poble. Homes i dones que van fent un camí. Experiència i vida que m'han ensenyat:

1.- IMPORTANCIA DE FER-HO ELLS MATEIXOS.

No es tracta que ens caigui, ens arribi una "Residencia" o un "Hogar para ancianos y jubilados" com si fos un obsequi-sorpresa dels Reis de l'Orient.

Encara que sigui un procés més llarg i, a voltes, més difícil se va fent amb els qui són els principals protagonistes. Ells, aquests padrins i padrines, no van a un Menjador extern, a un lloc de tertúlia de ca un altre, a un Casal estrany... Van a CA SEVA! I això no és solsament una paraula per quedar bé, sinó que n'és una realitat. I, de cada dia, ho serà més.

La importància d'accentuar la pròpia responsabilitat i la responsabilitat de tots. La importància d'esser sempre persones.

2.- ESSER UN CASAL PER A ALGAIDA.

Descobrir realment les necessitats a què hauria de respondre. Necessitats i respostes que haurien d'estar relacionades i que cadascú demanàs aquelles que necessita i, també, recolzàs totes les altres.

Necessitats i respostes que, en aquests moments, estan en un bon lloc de tertúlia i convivència, una cuina-menjador on s'hi va a menjar amb altres persones o que se'n duen el menjar per a persones que no poden sortir de ca seva... Sortides/Excursions, distints moments més agradables i de convivència major com podrà esser una Xocolatada per Nadal... Necessitats i respostes que, en un futur, podran arribar a una estada i atenció total: de companyia, salut, higiene...

Casal obert a les distintes necessitats que té o tenguí la gent més major del nostre Poble.

Sens dubte ja ens hi ajuda el lloc on està situat: a la Plaça Major. Mes, també, n'és una opció de tots els que, d'una manera o una altra, hi han estat i hi som: no cercam un Casal separat, un lloc només per a uns, una tranquil·litat llunyana de la gent... És, més bé, tot el contrari.

Esser i sentir-se part d'aquest poble, relacionats sempre amb el batec de la gent, persones que van a una casa més de la vila, veïnada d'altres cases, jardí obert a la Plaça...

4.- MAJORS FENT FEINA PELS MÉS JOVES

Potser sigui la paraula més neta que hi he descobert: la consciència d'una gent que, des de la seva responsabilitat i la seva feina, sap que el camí encetat serà realitat per a ells, però, sobretot, pels més joves que ells.

N'han encetat el somni i n'han assenyalat el camí. Camí fet amb alegria, bon-humor, coratge... Camí d'una gent que hi posa les mans i unes hores: neteja, compra, cuina, gestions, comptes, jardí..

Feina generosa, desinteressada, gratuïta... Feina per a ells i per a tothom. Tots.

5.- CONTENTS DAVANT TOTA AJUDA I PER TOTA PERSONA QUE S'HI ACOSTA.

També això, el sebre esser agraïts, el donar-te més de lo que un pugui fer per a ells. Veure la seva sinceritat, la seva broma, la seva senzillesa. Sebre que necessiten l'ajuda de tota l'altra gent del poble. (Dic AJUDA, no ironia, no xerrar darrera, no el tirar pedres, no el pessimisme...).

Alegria per a tota persona que s'hi acosta i s'hi troba bé. I, tant de bo, tots aquells que necessiten una cosa o una altra ho fessin i, els qui hi som, sabéssim fer-lis entrar ganes o els hi ajudéssim a donar la primera passa:

CAS PADRINS
TAMBÉ ÉS
CA SEVA

Benvolgut consoci:

Ens acostam a Nadal i, com cada any, aprofitam per dar-vos els MOLTS D'ANYS i desitjar-vos un FELIÇ ANY NOU.

Per les festes de Nadal pensam repartir-vos el Calendari de l'Obra Cultural Balear. Això vol dir que hem arribat a Cap d'any i és hora de renovar les vostres subscripcions de soci de la nostra entitat. Cobrar els rebuts és una feina ingrata pels qui se'n cuiden; per això, esperam que col·laboreu alleugerint aquesta tasca. Se mantenen les quotes de l'any passat, és a dir:

quota normal:	1.000 ptes
quota d'estudiant:	500 "
quota infantil:	300 "

Vos recordam que amb aquesta quota s'hi comprén la subscripció a aquesta revista.

Suposam que seguireu essent socis per ajudar a dur endavant les activitats d'aquest curs que començam.

Molts d'anys.

La Junta Directiva

ACTIVITATS D'OBRA CULTURAL

Dia 12 de desembre: Excursió a LA TRAPA. Sortida de Sa Plaça a les 8'30.

Dia 24 de desembre: Xocolatada de sa Nit de Nadal. Xocolata, ensaimades, neules, coca bamba, xampany i mistela.

També volem comunicar-vos que estam preparant la Setmana Cultural de Sant Honorat. En el proper número d'ES SAIG es detallarà el programa, però ja aprofitam per dir-vos que, com l'any passat, l'Obra obsequiarà els seus socis amb pa, llangoniss-i botifarró per torrar al fogueró de Sant Honorat.

CONCURS DE PLATS DOLÇOS I SALATS

Un èxit complet en tots els sentits -participació, selecta elaboració, organització- va esser el concurs-sopar que organitzàrem a l'Obra. Però més eloqüents que lo que vos poguem explicar són les imatges que vos oferim.

Els guanyadors foren:

Plat salat: En Miquel Fiolet (la base del seu plat eren unes arengades bastant salades)

Plat dolç: En Miquel Serra (mel de la més dolça)

Plat més ben presentat: Na Catalina Mas (uns cossiers ballant)

Moltes coses vos podríem contar de la vetlada, però que va esser del gust de tothom ho demostra la decisió unànime de repetir-la aviat.

El jurat i els guanyadors del concurs

NOVA SECCIÓ

Ja fa temps que tenim entre els nostres projectes el de publicar unes notícies sobre diversos personatges d'Algaida o relacionats amb el nostre poble. D'aquestes persones, n'hi ha que són conegudes de tothom i d'altres que poca gent coneix o en té d'ells unes nocions molt vagues i imprecises, inclús potser equivocades. Només per citar-ne uns quants, recordem el P. Bartomeu Pou, el bisbe Salvà, el seu germà Jaume, D. Rafel Oliver ("Es Capellà Màquina"), Mestre Llorenç Batle, el seu fill Pere Capellà, el caputxí P. Samuel d'Algaida, Joan Bautista Trobat, Francesc Mulet, Miquel Seguí, Gerard Garí, etc.

Es tracta d'homes que presenten una obra més o manco important, extensa, interessant; a vegades són més anecdòtics i curiosos que altra cosa. Uns tenen unes vides que han estat ben estudiades i llibres publicats sobre la seva obra; altres són uns perfectes desconeguts. Però tots, pensam, val la pena que siguin donats a conèixer.

I no ho feim per xovinisme, perquè pensem que, pel fet d'esser nostres, són millors. Procurarem presentar-los de manera objectiva, no desfigurar la seva realitat ni deixar-nos endur per una excessiva o desmesurada admiració. La nostra intenció no és altra que la de divulgar uns valors, diversos i desiguals, però sempre relacionats amb Algaida.

Avui començam amb la "Vida i obra de" Antoni Balaguer. Aquest, "Vida i obra de.." serà el títol de la nova secció que no tindrà una periodicitat fixa.

VIDA I OBRA DE... Antoni Balaguer

Pràcticament tot quant sabem d'aquest franciscà observant ho trobam a l'obra "Escritores Baleares" de Joaquim Ma. Bover, ja que les altres obres que en parlen (Gran Enciclopèdia Catalana, Enciclopedia Espasa) sembla que es limiten a seguir l'obra d'En Bover.

Tots coincideixen en presentar-lo com a nascut a Algaida, probablement l'any 1.723. De totes formes, acceptam amb certes reserves aquesta afirmació unànime, perquè el llinatge Balaguer no es troba atestat als documents d'aquesta època de l'Arxiu Municipal.

Va entrar a l'ordre franciscana i va esser predicador, confessor i mestre de gramàtica al Convent de Sant Francesc de Ciutat. Va morir als 60 anys, dia 3 de maig de 1.783.

En quant a la seva obra, transcrivim literalment el que diu En Bover (Op. cit., volum I):

I. Significados de las ocho partes de la oración del primer libro del Dr. en medicina D. Andrés Semperio, con dos orto-

grafías latina y castellana, todo muy útil para aprovecharse en la lengua latina y arte de escribir. Palma, impr. de D. Ignacio María Sarrà, 1.789. 8º de 88 págs. Hay seis ediciones más, todas de esta ciudad, 8º, a saber: 1ª impr. Real, 1.796; 2ª Melchor Guasp, 1.807; 3ª id. 1.809; 4ª Salvador Savall, 1.819; 5ª Felipe Guasp, 1.924; y 6ª Buenaventura Villalonga, 1.829, de 64 págs.

II. Diccionario de los vocablos de la lengua mallorquina y su correspondencia en la española y latina. 1 t. fol. Ms. cuyo original existía en su convento, junto con las otras obras que siguen.

III. Temas gramaticales. 1 t. 4º Ms. de 304 págs. de excelente letra, original en poder del Dr. D. Jaime Barceló. Este libro trata de lo más dificultoso y primoroso de la gramática latina, y de otras curiosidades sobre ella. La aplicación del P. Balaguer a este género de estudio le hizo tan inteligente en la gramática que se le pasaron a la censura las del Dr. D. Antonio Portella y de D. Gregorio Mayans y Siscar.

IV. Compendio de la vida de San Buena-ventura, sacado de la que compuso el P. Lucas Wadingo. 1.770. 1 t. 4° Ms.

V. Varias noticias y opúsculos de San Buenaventura y breves narraciones de sugetos eminentes en la religión seráfica. 1.770, 1 t. 4° Ms.

VI. Vida del admirable seráfico Dr. San Buenaventura, reducida a anagramas puros de este programa: S. Pater F. Bonaventura ex Balneo regio ordinis minorum doctor seraficus. Se puso en el claustro de San Francisco de Asís el día de su fiesta del año 1.771. El Ms. original lo tiene el Dr. Barceló, médico.

VII. Vida del B. Raimundo Lulio, en 57 anagramas de este epígrafe: Beatus Raymundus doctor illuminatus Christi nartyr et Palmae patronus. Con estos anagramas se adornaron los claustros de San Francisco el día de la fiesta de S. Buenaventura de 1.772.

VIII. Vida de Juan Duns, reducida a 62 anagramas de estas palabras: Venerabilis pater frater Joannes Scotus doctor subtilis ordinis minorum. Se colocó en el claustro de S. Francisco de Asís el día de San Buenaventura de 1.773.

IX. Vida de S. Francisco de Asís, trabajada en 74 anagramas sobre este programa: Signasti domine famulum tuum hunc Franciscum signis redemptionis nostrae.

Com veim, les seves obres es divideixen en dos grups ben diferenciats: les tres primeres tracten temes de llengua i de gramàtica i les sis restants són vides de sants. Llevat de la primera, totes són manuscrites i sembla que la majoria s'han perdut.

La primera obra citada va tenir una bona difusió i nombroses edicions. No es pot considerar una obra original, és més bé un comentari a la gramàtica de Semperius, una de les auctoritats en gramàtica llatina més acceptades del moment.

Es de doldre especialment la pèrdua del seu diccionari mallorquí-castellà-llatí, sobre el qual no podem fer més que conjectures.

Dins el segon apartat, destaquen les vides de Sant Bonaventura, de Ramon Llull, de Duns Scoto i de Sant Francesc d'Asís, totes elles en vers llatí i en anagrames. No hem tengut ocasió de veure-les i desconeixem si s'han conservat. Per altres obres semblants deduïm que són unes obres d'una gran dificultat i que exigeixen en la seva composició una paciència sense límits. Recordem que l'ana-

grama consisteix en una frase formada a base de la transposició de lletres d'una altra frase. L'exemple més senzill seria "Roma"--"amor". Un altre exemple: "Quid est veritas?" (què és la veritat?) -- "Est vir qui adest" (és l'home aquí present, Jesucrist). L'anagrama es va emprar per crear pseudònims, com a passatemp, per amagar fórmules entre els alquimistes. A l'obra de N'Espriu, el nom de lloc Sinera és l'anagrama d'Arenys.

El mèrit d'aquestes composicions en anagrames està en vèncer unes dificultats que el mateix poeta plantejava i que exigia una dedicació d'hores i hores sucant-se el cervell cercant possibles combinacions de lletres i paraules.

Claustre del Convent de Sant Francesc on va passar la seva vida el P. Antoni Balaguer.

En resum, estam davant un típic ingeni del segle XVIII, bon llatí, dedicat a uns jocs de paraules intranscendents i a una interessant investigació lingüística com ho manifesta el diccionari que va elaborar. La seva relació amb Algaida sembla que es limita al seu naixement al nostre poble.

Pina

Damunt un comentari que va sortir an *Es Saig* del mes passat referent que a Pina nos havien concedit l'autonomia, el regidor de Pina ens va comentar que a Pina només ens donaven la proporció de dobbers que li toquen en relació al número d'habitants, i que són els mateixos que l'Ajuntament d'Algaida destina del pressupost a gastar per cada algaidí. Amb el pressupost d'enguany, apart de la neteja i manteniment dels serveis públics del poble, l'única obra extraordinària que s'ha fet a Pina és l'adob de la font, on per cert han acabat les obres dels picapedrers, mancant ara només dur-hi terra per preparar les zones ajardinades. Referent a l'adob de la carretera, es fa per part d'Obres Públiques, ja que l'arreglen des d'Algaida fins a Sineu i pareix esser que ja s'ha fet qualque clot. (No hauria d'esser vella abans que arribin a Sineu).

També considera que en inversions públiques de l'Ajuntament anam molt atrassats en relació a Algaida, sobretot en asfaltat de camins, ja que la cooperació tècnica per part del Consell durant l'any que ve no n'hi ha gens que se destini a Pina, tot és per Algaida; potser que l'any 1.984 els pineros arribem a qualque coseta.

Per altra part, ens ha comentat que està treballant en l'elaboració del pressupost municipal per Pina per l'any 1.983, que té bastant avançat i que l'exposarà a l'Associació abans de presentar-lo a l'Ajuntament, a fi de fer-li una crítica constructiva per part dels pineros que vulguin estar informats.

Mos ha assenyalat una sèrie de necessitats que considera prioritàries per Pina, a realitzar dins els propers anys, i que són:

- Construcció d'un local social pel poble.
- Asfaltat d'una sèrie de camins (ara no n'hi ha cap)
- Creació d'una zona esportiva, amb el camp de futbol incluit.
- Renovació de l'enllumenat públic.
- Recollida de fems (sembla que a Algaida va bastant adelantat)
- Canalització d'aigües netes i brutes, això com a necessitat a més llarg plaç.

El passat diàssabte dia 13 es va celebrar reunió de la Junta directiva de l'Associació de Veïns on es tractaren els següents temes:

-Festa de Sant Cosme i Damià; subvencions i gastos fets. Hi ha un dèficit de tres mil pessetes. Consideraren que va esser un èxit.

-El President va comunicar que estava preparant una circular per convocar tots els pineros a una reunió el proper diàssabte dia 4 de desembre a Ca ses monges a la sortida de missa amb l'ordre del dia següent:

Dimissió de la Junta Directiva constituent i eleció de la nova Junta; es poden presentar a candidats tots els pineros que ho desitgin.

Quotes a pagar pels socis i sistema de fer-se soci.

També a la reunió N'Antoni Oliver donarà compte de les activitats municipals realitzades fins ara baix de la seva gestió.

An *Es Sord* només el sentim parlar de sopars que se fan per Algaida; per Pina pareix que un grup de caçadors li han agafat enveja i darrerament van a un sopar per setmana de promedi.

També hem sabut que l'altre diumenge un altre grup (aquests no eren caçadors) varen fer una caragolada per Son Miquelet; digueren que va sortir un poc coenta. Com veis, a l'hora d'omplir sa panxa totes les excuses són bones per apuntar-s'hi.

ESPANYA POT HAVER CANVIAT

A nivell d'Estat s'ha produït un canvi polític molt important, el primer que es produeix d'aquesta magnitud en tota la història. Per voluntat majoritària passam d'un govern de dretes a un govern d'esquerreres. Si això ens ho haguessin predicat fa sis anys no ens ho hauríem cregut ja que fa només sis anys que una persona, per la senzilla raó de tenir una activitat declaradament socialista, era jutjada, torturada i tancada a la presó. Realment el canvi ha estat molt gros i a partir d'ara podrem comprovar que encara ho serà més.

La dreta franquista sempre ha predicat que si entraven els socialistes farien la repartidora, que ens ho prendrien tot i que cremarien les esglésies i els convents. Si els militars franquistes i el capital reaccionari deixen governar amb tranquil·litat comprovarem que tot això que ens aficaven dins el cap no eren més que mentides i un intent dels de sempre per fer por per poder conservar els privilegis que havien conseguit amb la dictadura.

A aquestes eleccions passades vérem com, davant la inaturable victòria socialista, els feixistes tornaven sortir al carrer i, aprofitant el seu poder caciquil, feien viatges amb la gent més ignorant del poble per tal d'aconseguir uns vots per a la seva opció conservadora; demostrant una vegada més el seu egoisme, el despreu cap als drets humans i la manipulació de la incultura que ells durant tants d'anys havien propiciat.

Aquesta dreta reaccionària, a nivell d'Estat, va perdre i això és molt impor-

tant. A nivell de Mallorca, una vegada més va quedar confirmat que el nostre poble és molt conservador. Si miram els vots de tota la dreta veurem que el nombre és superior als aconseguits per l'esquerra i això no és lògic si analitzam el que ha fet la dreta amb la nostra illa de Mallorca. En primer lloc, ha venut gran part de Mallorca al capital estranger; ha destruït el paisatge mallorquí i ha especulat amb el patrimoni de tots els mallorquins; la pagesia ha estat maltratada, sense cap ajuda, i el nostre camp s'ha anat empobrint; no hi ha hagut planificació de tipus industrial ni d'infraestructura, tant sanitària com viària, etc...

Darrerament la dreta, veient que les coses canvien i que se'ls acabaran les mamelles legalment institucionalitzades, no han dubtat en donar les darreres esperonejades i posar els seus interessos particulars per damunt els de la comunitat. Hem vist amb sorpresa com el govern ha fermat concerts econòmics amb els americans; ha decidit urbanitzar Cala Mondragó sense consultar els mallorquins; s'han esborrat dels ordenadors les comptes un poc compromeses i que s'haguessin pogut investigar; en una paraula, han fugit del poder esborrant tot allò que fos compromès i fermant molts de caps que després costa molt desfermar.

Desitjam molta sort al nou govern perquè creim que li farà falta.

Andreu Majoral

UNA INOPORTUNA AVERIA DE LA NOSTRA MAQUINA D'ESCRIURE ENS HAVIA DEIXAT AMB ES SAIG A MIG FER. L'AJUDA DELS NOSTRES AMICS DE SANTA BÀRBARA ENS HA PERMES OFERIR-VOS LA REVISTA EN BONES CONDICIONS.

MOLTES DE GRACIES I A MANAR FEINES.

Noticiari

TROBADA DE PREMSA FORANA

Tal com anunciàvem al nostre número anterior, es va celebrar el passat diumenge dia 21 una trobada de les publicacions foranes a Algaida, organitzada per la nostra revista.

Després d'una curta visita a l'Ajuntament i a l'Església, els assistents pujaren a Cura on es reuniren en sessió de feina els representants de les 16 publicacions participants. Es va iniciar amb un informe del nostre col.laborador i vicepresident de l'Associació Pere Mulet sobre la situació de la premsa forana i una relació dels punts susceptibles de millora per fer una Associació més eficaç. Després d'un debat, s'adoptaren diverses resolucions sobre intercanvis de publicacions, creació d'un full informatiu, publicació d'un parell d'editorials conjunts, etc. Es varen admetre quatre publicacions més: Es Castellet, de Bunyola; Sa Gubia, de Palmanyola; Lluçmajor de pinte en ample, de Lluçmajor; i Santa Bàrbara, de Vilafranca.

A l'Aula de Gramàtica es va rendir un senzill homenatge a Fra Salustiano Vicedo de Petra per la seva feina a favor de la premsa forana, homenatge al qual ens adherim molt especialment per esser una de les publicacions directament beneficiades de la seva tasca.

Després d'un dinar de germanor, els participants a la trobada visitaren Castellitx i Punxuat.

ES SAIG agraeix a tots els assistents la seva col.laboració i desitja haver complit amb la confiança que depositaren en ell.

Sa glosa d'en Pere Gil

"Es SAIG d'Algaida" fa /pregó i amb un corn toca diana convocant Premsa Forana a una cordial convenció. Amb ses pupil·les enceses, carregats d'il·lusió scudiran a sa reunió un raig de plomes pageses.

Ja ho predica en Xesc Petit: De tots els mals el pitxor, es esser lletraferit.

ACLARACIO

Qualcú s'ha interessat per l'autor de la glosa que publicàrem el mes passat titulada "El peu de Sant Cristòfol". Es tracta d'una glosadora, Donya Rosa Jaume, una de ses senyores de Ca'n Dinaret.

els lectors escriuen

Sr. Director:

Esper que publiquen aquesta carta i que l'arregleu un poc o un molt perquè no he escrit mai en mallorquí.

Som caçador i me sap greu lo que passa amb ses llebres. Dins es nostre terme hi ha redols que són apropiats per aquest animals, sobretot sa part de Son Reus, Son Mesquida, Son Munar, Son Coll... Enguany n'hi havia bastantes, però les han perseguides i mortes es vespres amb cotxos i focos. Es una llàstima perquè aquests furtius impedeixen que d'aquí a uns anys les poguem caçar com he sentit contar a munpare que feien abans.

Es jurats no han agafat cap caçador

d'aquests i sa Guàrdia Civil tampoc. Però molts de socis els hi hem sentit contar ses seves caçades i hem callat si no mos n'hem rigut amb ells. Lo que hauriem de fer seria criticar-los i denunciar-los i pentura anirien més alerta i canviarien de manera d'actuar. Lo que passa és que tots mos coneixem i no mos volem enemistar per una cosa d'aquestes.

Si tots es socis de sa nostra Societat mos convertíssim en garriguers és segur que hi hauria més caça, més llebres, més perdius i més conills.

Un caçador

Noticiari — Noticiari

ASSEMBLEA DE CAÇADORS

El passat divendres dia 26 de novembre tengué lloc l'Assemblea Extraordinària de Caçadors al local social de l'entitat. El temps no va acompanyar, perquè feia una bona aigua, però n'hi haurien pogut anar més de socis. En total hi havia 18 socis assistents i, com va dir un de la Junta Directiva, després d'haver enviat més de tres-centes cinquanta cartes, era molt poca gent la que hi assistia.

El President, En Francesc Antich, va obrir l'Assemblea exposant els motius de que la Junta proposàs tancar la caça dels conills abans d'hora. Les raons sobretot són dues: quasi no en queden i, si volem trobar conilles per repoblar, ha d'esser abans de que es tanqui. Va recalcar molt que la Junta no tenia cap interès en tancar, que li resultava més còmode seguir igual, que eren els socis qui havien de decidir lo que es faria.

Després de parlar-ne molt de temps, es passà a la votació i es decidí tancar dia 8 de desembre, pels conills.

A l'hora de decidir si es podria seguir caçant amb tota classe de cans o només es podria caçar amb els cans menys, la discussió fou encara més forta fins

arribar a parlar d'anular la votació inicial; però al final els mateixos socis assistents demanaren una votació i el resultat va esser favorable a tancar dia 8 de desembre i que només podrien caçar els cans menys.

Sabem positivament que aquesta mesura serà conflictiva, però a la carta enviada als socis, la Junta advertia ben clarament que si no assistien a l'Assemblea haurien d'acceptar lo que es decidís a la reunió.

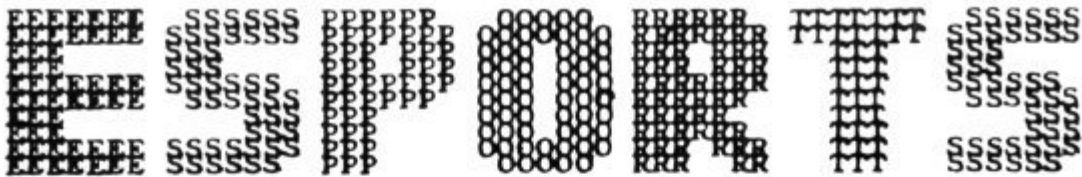
CONCERT DE SANTA CECÍLIA

Extraordinària va esser l'actuació que la Banda de Música d'Algaida ens oferí el dia de Santa Cecília a l'església després de la missa de les dotze. El nombrós públic assistent va disfrutar de sentir i veure els nostres músics.

L'endemà, dos dels nostres representants, en Llorenç Jaume i en Gabriel Oliver, actuaren amb gran èxit al Teatre Principal.

Dia 5 de desembre la nostra Banda actuarà a Palma a la trobada de Bandes de Música de Mallorca.

La nostra enhorabona al director i a tots els músics.

FUTBOL

Pel que fa a s'equip de Primera Regional, dins el passat mes de novembre hem de ressenyar la pèrdua per primera vegada de punts dins Es Porrassar: el J. Sallista mos ha donat es primer disgust d'aquesta temporada guanyant per 2-0. De totes maneres, els altres partits jugats a fora camp s'han resolt de bona manera ja que s'empatà (1-1) dins Llubí i també amb el mateix resultat dins Son Roca. Per tant, se mantén sa segona posició de sa classificació a un punt del "líder" si bé acosats d'aprop per tres equips més que se mos acosten.

Els juvenils també mantenen la seva regularitat; estan classificats per la mitat de la taula, però amb bones perspectives per la poca diferència de punts que els separa dels primers classificats. Entre els resultats d'aquest mes de novembre, destacàrem la victòria (1-0) sobre el Búger, equip que no havia perdut cap partit dels vuit que duïen jugats.

Definitivament començà la lliga dels infants; duen quatre partits jugats amb resultat de tot color. El primer va esser un resultat d'escàndol: 0-11 davant

el Felanitx; el segon es va guanyar (0-1) dins Campos; el tercer l'empatent dins Es Porrassar (2-2); i finalment se va perdre 4-1 dins Porreres

De totes maneres, l'afició i ganes de fer-ho bé d'aquests al.lots és grossa i creim sincerament que per tractar-se del primer any que juguen i per esser molt joves podem estar satisfets i prometen un bon futur.

En quant als veterans de Sa Talaieta hem de ressenyar sa "xulada" de guanyar a tot un líder com Ca Na Paulina que venia amb ganes de continuar sa seva marxa triomfal. Quan va acabar es partit, no se'n podien fer creus.

Pel demés, continua sa campanya normal, "regular" més bé; es perden punts, però qualcun torna venir de fora camp.

CICLISME

Dia 7 de desembre i organitzada per la Federació Balear de Ciclisme se celebrarà una gran festa a Ses Maioles de "amics des ciclisme" on es farà entrega de diferents diplomes i premis. Pels qui s'interessin per aquesta festa, en Joan Garcies "Xico" sap de què va la cosa.

I es "Poc a Poc", que s'ha pres unes vacances? Lo cert és que es diumenges són molt pocs es que surten a fer cammes. Es sopars sí que continuen.

ESCACS

Després de set jornades i quan en falten només dues, el nostre equip A va primer amb sèries aspiracions de pujar a la primera divisió d'aquesta especialitat.

L'equip B, per altra banda, no ha estat tan lluit en quant a resultats ja que va darrer des seu grup. Hem de recordar la juventut dels integrants d'aquest equip i la veterania dels contraris. S'haurà guanyat experiència.

JOGS ESCOLARS

Com aquests darrers anys, per aquest mes de desembre començaran els jocs escolars; Ses Escoles han inscrit els seus alumnes dirigits per tres monitors. Ja vos informarem.

Joan Trobat

ve de la darrera plana

baixes, entre els joves hi ha molt d'atur, i el mal estat de l'agricultura i ramaderia en general incideix de manera molt desfavorable sobre la nostra professió.

-Per acabar, és una carrera "vocacional", la teva? L'aconsellaries als joves?

-Sí, és una professió dura, que t'ha d'agradar. I en quant als joves, si a un li agrada la carrera i té ganes de

fer feina, el pla actual contempla l'especialització, i aquí ja hi veig bastant de futur.

-7'hi trobes bé a Algaida?

-Sí, ara que ja fa uns anys queestic aquí fent feina, puc dir que m'agrada molt i consider que la gent m'ha acceptat molt bé, i això és important.

Joan Mulet

RAMELL DE COPEOS

I

Si es vent no du força
no volta es molí
ni tu quan me mires
me fas voltar a mi.

II

Es niguls es fonen,
torna a sortir es sol,
mes l'ànima meva
no troba consol.

III

Des que me deixares
ja no vull ballar.
Sent ses xeremies
i em pos a plorar.

IV

M'agraden ses figues
i en menj un paner;
però ses allotes
m'agraden molt més.

V

Es rector des poble
sap molt de llatí
i jo no en sé manco
quan bec molt de vi.

VI

Si madò Fransina
no té carbó
que afiqui sa fia
a dins es fogó.

VII

Quan ball es copeo
amb s'enamorat,
tot es poble roda
com si estigués gat.

VIII

Quan sa meva allota
se posa es gipó
tot fa olor de murta
i Festa Major.

IX

L'amo de Son Pruna,
que és un poc ximplet,
cercava sa dona
i trobà un bolet.

X

Ballant es copeo
vaig dir un desbarat;
ella en digué un altre
i ja som casats!

Xim Verdaguer
(1.898-1.966)

Entre en Xim Verdaguer, autor d' "El Arte de Fumar en pipa" i altres conegudes obres, i Don Salvador Mulet va existir una bona amistat. En Verdaguer va col.laborar assíduament al Kalendari Algaidí i aquest "Ramell de copeos" que avui vos oferim és una mostra de les seves col.laboracions.

una xerradeta amb...

EL MANESCAL

El manescal d'Algaida ara és en Toni Munar Cases, jove, d'ascendència algaidina, encara que fins fa poc només estava entre nosaltres a temporades. Avui pot esser notícia per dos motius: primerament perquè estam en temps de matances i es manescal ha de visitar moltes de cases del poble. En segon lloc, darrerament a sa premsa han sortit comentaris sobre la problemàtica d'aquesta professió: si hi ha massa manescals a uns llocs i en falten a altres, si han de viure al poble d'on són titulars i no hi viuen,... De tot això volem parlar amb en Toni.

-Quina és la teva situació a Algaida?

-Vaig aprovar les oposicions al "Cuerpo de Veterinarios Titulares" a Madrid l'any 78 i actualment cuidam els serveis sanitaris a Lluçmajor juntament amb Algaida, ja que, com saps, la plaça de manescal d'Algaida es va amortitzar, va desaparèixer, passant a dependre de Lluçmajor.

-I en concret, quina és la teva feina aquí?

-Com a Titulars, cumplim funcions dels Ministeris de Sanitat i Agricultura. Entre altres, tenim al nostre càrrec la inspecció alimentària i zoonòsica, direcció del matadero, inspecció de matances domiciliàries, de les carniceries, peixeteries, mercats, menjadors, etc., inspecció del subministre de llet,...

En quant a Agricultura, com a únic funcionari tècnic a nivell local, hem d'atendre tots els aspectes de ramaderia, tant en la part d'epidèmies i malalties, com en l'aspecte d'estadístiques, censos, campanyes, etc.

-Algaida és un poble amb molta feina o tranquil?

-Es bastant tranquil, però hi ha unes feines que sempre s'han de fer; i a més, com que hi ha molt de caçadors, l'aspecte de clínica de petits animals ha augmentat molt.

-Ara estam en temps de matances i deus tenir més feina; però jo me deman: si qualcú no "dona avis", qui s'ha de preocupar de fer-li cumplir ses ordenances?

-Cada any, per aquestes dades, es publica al Bolletí la normativa sobre matances

domiciliàries. Entre altres coses, diu que l'Ajuntament ha d'organitzar aquest servei i el manescal ha de fer el reconeixement sanitari.

-Com està Algaida en l'aspecte sanitari?

-Jo diria que bé, i amb voluntat de millorar-lo entre tots. Val la pena destacar l'interès mostrat per l'Ajuntament per adequar i millorar la Peixeteria.

-Les condicions del nostre escorxador o matadero, són apropiades per a les seves funcions?

-S'hi haurien de fer una sèrie de millores per acondicionar-lo a la nova normativa general de mataderos; així i tot, el futur de l'escorxador d'Algaida no està clar.

-Matadero i Cooperativa, són compatibles, sanitàriament?

-Si te refereixes al local de la cooperativa que està dins el recinte del matadero, en efecte, són dues coses ben distintes.

-De la problemàtica dels manescals en sabem poca cosa. En podries parlar un poc?

-Com a la majoria de professions avui, tenim problemes econòmics, d'atur, manca de mitjans per realitzar les tasques assignades,... Els titulars tenim retribucions passa a la plana anterior